NORAKSTS
Lieta Nr.A420729710
A00631-12/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 24.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Inga Putra,

piedaloties pieteicējai *M.K.* un atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pārstāvei *E.H.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *M.K.* pieteikuma par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2010.gada 19.jūnija lēmuma Nr.DMV-10-10255-ap atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 19.maijā Rīgas domes Mājokļa un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistrs nolēma (protokols Nr.23, 6.1.6.punkts) izslēgt *M.K.* no 4. un 7.reģistra, pamatojoties uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu.

Nepiekrītot lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, Rīgas domes Mājokļu un vides departaments 2010.gada 19.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.DMV-10-10255-ap (turpmāk arī – Lēmums) atstāt negrozītu apstrīdēto lēmumu.

Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] Pieteicējas dzīvesvieta no 1970.gada 28.jūlija ir */adrese/*, Rīgā.

Pamatojoties uz Rīgas Kurzemes rajona pagaidu valdes 1994.gada 7.jūlija lēmumu Nr.138/3, namīpašums */adrese/*, Rīgā, denacionalizēts.

[2.2] Pieteicēja no 2004.gada 19.augusta reģistrēta palīdzības saņemšanai 7.reģistrā un no 2007.gada 9.maija 4.reģistrā.

[2.3] Saskaņā ar ierakstu Aizkraukles zemesgrāmatu nodaļā pieteicējai 2007.gada 5.novembrī nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma, kas sastāv no zemes gabala 2321 kv.m., uz kuras atrodas dzīvojamā ēka un palīgceltnes, 2/18 domājamām daļām */adrese 2/*. Pamats – *F.K.* 2007.gada 1.novembra dāvinājuma līgums.

[2.4] Pašvaldība var pieņemt lēmumu par atteikumu atzīt personu par tiesīgu saņemt palīdzību (pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas izīrēšana), ja personas īpašumā ir dzīvošanai derīga dzīvojamā māja vai dzīvojamā telpa. Normatīvie akti, kuri regulē pašvaldības tiesības sniegt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, neparedz iespēju nošķirt nekustamā īpašuma formas, proti, nav tiesiskas nozīmes, vai pieteicējai pieder nekustamā īpašuma domājamā daļa vai atsevišķs īpašums. Pieteicējai pieder nekustamais īpašums, kas sastāv no zemes un dzīvojamās ēkas.

[2.5] Pieteicēja ir izslēdzama no palīdzības reģistra, jo zuduši apstākļi, kas bija par pamatu personas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai.

[3] Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts *M.K.* pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu.

Pieteikumā norādīts, ka mājā */adrese 2/* ir tikai 6 dzīvokļi, bet pieteicējai pieder tikai 2/18 domājamās daļas. Pieteicēja nevar juridiski pretendēt pat uz vienu vienistabas dzīvokli. Īpašnieks, kuram pieder 2/3 no mājas, nedomā māju dalīt reālās daļās, viņš dzīvo Austrālijā, tāpēc nav iespējams ar viņu par ko vienoties. 2010.gada 15.jūnijā Rīgas domes deputāti nobalsoja par likuma izmaiņām, kas paredz, ka, ja īpašums nav sadalīts reālās daļās, tad personai ir tiesības atrasties palīdzības dzīvokļa rindā.

2011.gada 9.jūnijā pieteicēja iesniegusi lietā dāvinājuma līgumu, no kura redzams, ka pieteicēja 2011.gada 19.maijā savu īpašumu – 2/18 domājamās daļas uzdāvinājusi *Z.B.*

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (turpmāk arī – atbildētājs) paskaidrojums. Atbildētājs lūdz pieteikumu noraidīt. Paskaidrojums pamatots ar Lēmumā ietvertajiem apsvērumiem un argumentiem. Atbildētājs norāda, ka lietā nav strīda, kad persona tika reģistrēta 7.reģistrā, tad viņas īpašumā Latvijas Republikā nebija dzīvojamās telpas, kad persona tika reģistrēta 4.reģistrā, tad īpašumā nebija dzīvojamās telpas Rīgā, Jūrmalā vai Rīgas rajonā.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā izklāstītajiem apsvērumiem. Papildus norādīja, ka savu īpašumu uzdāvinājusi savai radiniecei, kura reāli šajā īpašumā dzīvo. Pieteicēja tāpat savas 2/18 domājamās daļas no nekustamā īpašuma vispār nevarēja izmantot.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos minētajiem apsvērumiem. Papildus norādīja, ka dāvinājums situāciju neatrisina. Pieteicējai piederēja domājamās daļas no īpašuma, kurā reāli cilvēki dzīvo, tātad tā ir dzīvošanai izmantojama telpa.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Tiesa, uzklausot lietas dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem.

Lēmums ir pieteicējai nelabvēlīgs administratīvs akts, kas pamatots ar likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu, kas noteic, ka persona tiek izslēgta no palīdzības reģistra, ja zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu šīs personas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai.

Tādējādi lietā ir strīds par to, vai ir zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu pieteicējas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai.

[8] Pieteicēja no 2007.gada 9.maija reģistrēta palīdzības saņemšanai 4.reģistrā (vienreizējs dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsts) un no 2004.gada 19.augusta – 7.reģistrā (pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas izīrēšana). Lietā nav strīda, ka pieteicējai 2004.gadā nebija īpašumā Latvijā citas dzīvojamās telpas un

pirms reģistrēšanās 4.reģistrā nebija citas dzīvojamās telpas Rīgā, Rīgas rajonā vai Jūrmalā.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja atbilda visiem kritērijiem brīdī, kad viņa tika reģistrēta 7. un 4.reģistrā. Taču tiesai lietā jānoskaidro, vai apstāklis, ka pieteicēja dāvinājuma ceļā ieguvusi īpašumtiesības uz 2/18 domājamām daļām no nekustamā īpašuma, kas sastāv no zemes un dzīvojamās mājas, ir pamats pieteicējas izslēgšanai no reģistriem.

[9] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 26.[1]panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka pašvaldībai ir tiesības domes saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā un apmērā piešķirt vienreizēju dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu personām, kuras atbrīvo dzīvojamo telpu, kura atrodas denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā un kuru tās ir lietojušas līdz īpašuma tiesību atjaunošanai. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka persona tiek reģistrēta dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai, ja tā saskaņā ar šo likumu un pašvaldības domes saistošajiem noteikumiem ir tiesīga saņemt šā likuma 3.panta 1. un 2.punktā paredzēto palīdzību. Persona tiek izslēgta no šā palīdzības reģistra tad, kad ir saņēmusi dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu.

No minētajām tiesību normām ir secināms, ka persona var pretendēt uz pabalstu tikai tad, ja tai ir tiesības pretendēt uz pašvaldības dzīvokļa izīrēšanu. Secīgi, ja ir zuduši apstākļi personai saņemt tādu sociālās palīdzības veidu kā pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas izīrēšana, tad personai zūd tiesības arī saņemt vienreizēju dzīvokļa atbrīvošanas pabalstu. Tas nozīmē, ka tiesai ir jāpārbauda tikai, vai ir zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu pieteicējas reģistrēšanai 7.reģistrā. Ja tiesa konstatēs, ka šie apstākļi ir zuduši, tad pieteicēja zaudē tiesības atrasties arī 4.reģistrā.

[10] Lēmumā atbildētājs atsaucas uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 7.panta piektās daļas 3.punktu, kas noteic, ka pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā var pieņemt lēmumu par atteikumu atzīt personu par tiesīgu saņemt šā likuma 3.panta 1.punktā minēto palīdzību, ja personas īpašumā ir šā likuma 16.panta trešās daļas noteikumiem atbilstoša dzīvošanai derīga dzīvojamā māja vai dzīvojamā telpa.

Savukārt minētā likuma 16.panta trešā daļa noteic, ka dzīvošanai derīga dzīvojamā telpa ir apgaismojama, apkurināma telpa, kas piemērota cilvēka ilglaicīgam patvērumam un sadzīves priekšmetu izvietošanai un atbilst Ministru kabineta noteikumos paredzētajām būvniecības un higiēnas prasībām.

Līdz ar to tiesai jānoskaidro, vai pieteicējai piederošais nekustamais īpašums – 2/18 domājamās daļas no īpašuma */adrese 2/*, ir dzīvošanai derīga dzīvojamā māja vai dzīvojamā telpa likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 7.panta piektās daļas 3.punkta izpratnē.

[11] Lietā nav strīda par to, ka dzīvojamā māja */adrese 2/* sastāv no 6 dzīvokļiem ar kopējo platību 201,6 kv.m. Atbildētājs neiebilst pieteicējas paskaidrojumiem, ka visos 6 dzīvokļos dzīvo cilvēki, un tiesai nav pamata neticēt pieteicējai. Līdz ar to tiesai nav šaubu, ka dzīvojamā māja ir dzīvošanai derīga likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 16.panta trešās daļas izpratnē.

Taču pieteicējai pieder tikai 2/18 domājamās daļas no nekustamā īpašuma.

Tiesa nepiekrīt atbildētāja viedoklim, ka īpašuma apjomam un formai nav nozīmes. Kaut arī likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 7.panta piektās daļas 3.punktā dzīvojamai mājai vai telpai vienīgais kritērijs ir izvirzīts

„derīgums dzīvošanai", nevis tas, vai personai pieder domājamās daļas vai atsevišķs nekustamais īpašums, tiesas ieskatā tam ir būtiska nozīme, jo likumdevējs ir paredzējis pašvaldībai tiesības atteikt personai palīdzību dzīvokļa jautājumā, ja tai pieder māja vai telpa, kurā persona varētu iemitināties, proti, pastāvīgi dzīvot. Lietā nav izšķirošas nozīmes tam, ka dzīvojamā māja */adrese 2/* ir dzīvošanai derīga, bet gan tam, vai tieši pieteicējai piederošā nekustamā īpašuma domājamā daļa par tādu atzīstama. Līdz ar to tiesai jānoskaidro, vai pieteicējas īpašumā esošās 2/18 domājamās daļas no īpašuma ir piemērotas pastāvīgai dzīvošanai.

[12] Tiesas sēdē pieteicēja paskaidroja, ka mājā */adrese 2/* nekad nav dzīvojusi un nekad nav tur bijusi pierakstīta, ko apliecina arī Lēmumā norādītais, ka pieteicēja no 1970.gada dzīvo un ir pierakstīta Rīgā, */adrese/*. Pieteicēja tiesas sēdē izskaidroja, ka tik neliela īpašuma domājamā daļa pieteicējai ir tādēļ, ka pēc vectēva nāves, kuram piederēja īpašums, bērni uzsāka mantojuma strīdu. Pieteicējas tēvs tiesāšanās procesā ieguva tikai 2/18 domājamās daļas no īpašuma. Pieteicēja šo dāvinājumu no tēva pieņēmusi, kaut gan faktiski to nekad nav varējusi un nevarētu jebkādi izmantot.

Tiesa, ņemot vērā nelielo sešu dzīvokļu kopējo platību mājā un to, ka mājā nav neapdzīvotu telpu, uz kuru pieteicēja varētu teorētiski pretendēt, kā arī to, ka pieteicējai pieder neliela domājamā daļa, secina, ka pieteicējai faktiski nav iespējams pretendēt uz dzīvojamo platību konkrētajā mājā. Proti, pieteicējai nav faktiskas iespējas iemitināties mājā uz pastāvīgu dzīvi, līdz ar to 2/18 domājamās daļas nav atzīstamas par dzīvošanai derīgu dzīvojamo māju vai dzīvojamo telpu likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 7.panta piektās daļas 3.punkta izpratnē.

Tiesa nonākusi pie šāda secinājuma, ņemot vērā arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta atziņu dzīvokļa jautājumu risināšanas lietā attiecībā uz personai piederošām domājamām daļām no nekustamā īpašuma *(kaut arī lietā ir citi faktiskie un tiesiskie apstākļi, taču atziņa par domājamām daļām ir attiecināma arī uz izskatāmo lietu)*, ka īpašumtiesības uz domājamo daļu no nekustamā īpašuma nav absolūts tiesiskais pamats personas iemitināšanai šajā īpašumā esošajās telpās. Tāpat Senāts vērtējis arī faktisko iespēju personai iemitināties savā īpašumā, kas sastāv no domājamām daļām. Kopīpašums jau pats par sevi ir īpašuma aprobežojums, kas nedod vienam no kopīpašniekiem tiesības rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu. Rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu; bet ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība nevien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti (Civillikuma 1068.pants) *(skat. 2012.gada 28.marta Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta sprieduma lietā SKA-102 9.punktu).*

[13] Ņemot vērā spriedumā izvērtētos apstākļus, tiesa secina, ka atbildētājs nepamatoti atzinis, ka pieteicējai īpašumā bija dzīvošanai derīga dzīvojamā māja vai dzīvojamā telpa, kādēļ pieteicēju izslēdzis no 4. un 7.reģistra, līdz ar to tiesa Lēmumu atzīst par prettiesisku un atceļamu no tā pieņemšanas brīža.

[14] Ņemot vērā ekonomijas principu, tiesa ir uzklausījusi visus pieteicējas argumentus, bet spriedumā izvērtējusi tikai tos, kuriem ir nozīme no tiesību viedokļa.

[15] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicēja samaksājusi valsts nodevu Ls 20 *(lietas 17.lapa),* kas piespriežama pieteicējai no atbildētāja.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.pantu, 246.-251.pantu, 253.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *M.K.* pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu.

Atcelt Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2010.gada 19.jūnija lēmumu Nr.DMV-10-10255-ap no tā pieņemšanas brīža.

Piedzīt no atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības par labu *M.K.* samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit lati).

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) I.Putra

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese I.Putra
Rīgā, 2012.gada 24.maijā